

LANGTIDSPLAN 2026-2029

NORSK
FRILUFTSLIV

1. Utgangspunkt

Formålsparagraf

Stiftet i 22.8.1989. Med endringer godkjent av årsmøte 15. mai 2025

1. NORSK FRILUFTSLIV er et fellesorgan for medlemsorganisasjonene.

NORSK FRILUFTSLIV skal

- løse oppgaver og samordne saker av felles interesse.
- fremme disse overfor myndighetene og andre aktuelle målgrupper.
- styrke friluftslivets posisjon og utbredelse i samfunnet.
- arbeide for et trygt og mangfoldig friluftsliv for alle.
- fremme allemannsretten.
- fremme naturvennlig og hensynsfull ferdsel på eget ansvar.
- sikre friluftslivets naturgrunnlag og skape økt forståelse for naturens egenverdi.
- styrke kunnskap om friluftslivets gevinster for den enkelte og for samfunnet.

Hvem vi er

Norsk Friluftsliv er paraplyen for de 19 store frivillige friluftslivsorganisasjonene, med rundt én million medlemskap og over 5000 lag og foreninger.

Medlemskap kan søkes av landsdekkende, frivillige friluftslivsorganisasjoner som tilfredstiller følgende krav:

- har friluftsliv som sitt hovedformål eller en vesentlig del av aktiviteten
- baserer seg på individuelt medlemskap og er åpen for alle
- ikke har motorisert ferdsel eller organisert konkurranseaktivitet som hovedformål
- arbeider i overensstemmelse med NORSK FRILUFTSLIVs formål som er beskrevet i punkt 1.
- vil delta aktivt i interessefellesskapet

MEDLEMSORGANISASJONER

4H Norge

Skogselskapet

KFUK-KFUM-speiderne

Norges Dykkeforbund

Norges Klatreforbund

Norges Røde Kors

Den Norske Turistforening

Forbundet KYSTEN

Kristen Idrettskontakt

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Norges Padleforbund

Norges Seilforbund

Norges speiderforbund

Norges Turmarsjforbund

Norsk Orientering

Syklistforeningen

Skiforeningen

Norges Sopp- og Nyttevekstforbund

Norsk Kennel Klub

NORSK
FRILUFTSLIV

2. Kort situasjonsbeskrivelse

Friluftsliv enda viktigere enn tidligere

For den enkelte handler friluftslivsaktiviteter først og fremst om gode opplevelser i naturen, alene eller sammen med andre. I et samfunnsperspektiv handler det om mye mer. Friluftsliv er Norges største fritidsaktivitet, og friluftslivet gir betydelige samfunnsøkonomisk bidrag.

Siden forrige langtidsplan ble vedtatt, har både samfunnet og hverdagen til folk endret seg på mange områder. Flere av utfordringene vi så den gang er forsterket. Dette gjelder blant annet fysisk og psykisk uhelse, utenforskap, inaktivitet, en aldrende befolkning i et samfunn med mindre omsorgsressurser, økt skjermbruk og mindre utelek. Det gjelder også press på arealer, natur og klima.

Samtidig ser vi en verden preget av større usikkerhet og flere kriser og konflikter.

Vi går fra en langvarig freds- og velferdsperiode, bygget opp gjennom 80 år, og inn i en mer usikker tid der robusthet, egenberedskap og samfunnsberedskap igjen er viktig på alle nivåer.

Friluftslivet har et stort potensial til å bidra til løsninger på flere av vår tids viktigste samfunnsutfordringer. Det er derfor enda viktigere, både for den enkelte og for samfunnet, å sikre at enda flere tar del i friluftsliv. Gjennom grunnleggende friluftslivsferdigheter bygger vi robusthet, vi styrker den fysiske helsen i naturlige omgivelser og finner ro i det tilfluktsrommet naturen kan være. Samtidig skaper vi trygge fellesskap med lave skuldre. Gjennom nærhet til naturen og aktiv bruk av den, utvikler vi en større naturglede og et sterkere ansvar for å ta vare på den.

Foto: John Petter Nordbø

3. utfordringer og muligheter

Høy deltagelse i friluftsliv, men store sosioøkonomiske forskjeller

Befolkningsundersøkelser viser at friluftslivsaktiviteter er sterkt utbredt, men også at det fortsatt er store sosioøkonomiske forskjeller i hvem som deltar. For å lykkes med målet om friluftsliv for alle, må vi synliggjøre både verdien av deltakelse og hvordan flere kan få muligheten til å være med.

Gjennom Friluftslivets år har våre medlemsorganisasjoner, frivilligheten og lokale og sentrale myndigheter sammen tatt et gedigent løft for å introdusere og inkludere enda flere i friluftslivet. I løpet av året ble det registrert 24 400 aktiviteter i aktivitetskalenderen, alt fra bålturer, skogdager, vannaktiviteter og soppkurs som har engasjert små

og store til å utforske og ta vare på naturen, prøve nye friluftslivsaktiviteter og invitere hverandre med ut. Året har bydd på alt fra lavterskel nærturer og kurs for nybegynnere, til større friluftslivsarrangementer og aktivitetstsdager for hele familien. Målet er at dette skal ha varig effekt. Evalueringen av året vil foreligge i juni, men vi vet allerede nå at det er gjort viktige erfaringer som vi vil ta med videre.

Norsk Friluftsliv skal fortsatt, sammen med våre medlemsorganisasjoner, sikre et mangfoldig friluftslivstilbud som gjør at alle kan finne glede og mestring i naturen, uavhengig av økonomi, kulturell bakgrunn eller funksjonsevne. Samtidig er det viktig å erkjenne at inkludering av nye målgrupper er svært ressurskrevende, og at det vil kreve en styrket satsing.

Begrensede økonomiske rammebetingelser for friluftsliv

Vi erkjenner at en urolig verdenssituasjon må gi utslag også i offentlige midler. På den annen side: Når friluftsliv viser seg viktigere enn noen gang for vår helse og velvære, er det vanskelig å forstå at myndighetene fortsatt nedprioriterer, tross alt små, økonomiske midler til tilrettelegging og aktiviteter. Til tross for et lite løft i statsbudsjettet for 2026, er midlene fortsatt ikke tilbake på samme nominelle kronebeløp som i 2017. Det medfører nødvendigvis kutt i tiltak som skal sikre at vi inkluderer alle.

Arbeidet for å snu dette må fortsatt være høyt prioritert. I samarbeid med våre medlemsorganisasjoner må vi videreutvikle en strategi, og en enda sterkere felles stemme, i dette arbeidet. Vi må vise hvordan friluftslivet

bidrar til å løse mange av de store samfunnsutfordringene. For å møte utfordringen med at vi «faller mellom mange stoler» må vi videreføre det politiske arbeidet for å sikre likebehandling med idrett og annen frivillighet nasjonalt. Dette gjelder også krav til søknader og rapportering. Dersom dette ikke gir ønskede resultater, bør en annen departementstilknytning vurderes.

Norsk Friluftsliv skal ha et godt nettverk inn mot myndighetene både regjering og Storting, og vi vil i samarbeid med organisasjonene iverksette piloter for hvordan vi sammen kan styrke friluftslivsaktivitet også på regionalt plan.

Samtidig ser vi at stiftelser og andre er stadig viktigere samarbeidspartnere for frivilligheten, og Norsk Friluftsliv må fortsatt prioritere å bidra til å styrke samarbeidet mellom stiftelser og medlemsorganisasjonene.

Foto: Paulina Cervenkova

Økt behov for grunnleggende friluftslivsferdigheter, egenberedskap og sikkerhet

I en urolig verdenssituasjon blir det tydeligere enn noen gang hvor viktig det er at vi alle har grunnleggende friluftslivsferdigheter som å kunne tenne et bål, lage enkel mat ute, høste fra naturen, orientere seg, kle seg riktig i kulde og klare å overnatte ute. Der dette tidligere var kunnskap som ble nedartet gjennom generasjoner er det ikke lenger nødvendigvis slik. Ved å gi opplæring i dette, bidrar friluftslivsorganisasjonene til å bygge robusthet som igjen styrker egenberedskapen i hele landet. Vi må derfor arbeide for at friluftslivets organisasjoner inkluderes i dette arbeidet både i skolen og i lokalsamfunnene ellers.

Den tradisjonelle friluftslivskulturen bygger på prinsippet om ferdsel på eget ansvar, grunnleggende friluftslivskompetanse og kunnskap om hensynsfull ferdsel. Vi må ha en sterk og tydelig stemme for hvorfor det er viktig å videreføre dette.

I samarbeid med organisasjonene vil vi arbeide videre for å sikre at friluftslivet utøves i trygge rammer gjennom opplæring, holdningskampanjer og målrettet opplysningsarbeid. Det vil også vurderes et felles ulykkesregister med formål om kunnskapsdeling og læring.

En sterk og attraktiv frivillighet

Frivilligheten er en av bærebjelkene i friluftslivet i Norge. Samtidig er frivilligheten i endring, med nye forventninger, organisasjonsformer og måter å bidra på.

Vi må jobbe for at myndighetene ser egen- og samfunnsverdien av en sterk frivillighet, og at de prioriterer denne.

Vi må også fortsette arbeidet for å sikre at det politiske målet om at det skal være enkelt å være frivillig, etterlevs i praksis. Norsk Friluftsliv skal ha en aktiv rolle i å innhente og dele kunnskap om hvordan vi gjør frivilligheten attraktiv.

Naturgrunnlaget og allemannsretten under press

I vedtektene heter det at Norsk Friluftsliv skal sikre friluftslivets naturgrunnlag og skape økt forståelse for naturens egenverdi. Det er derfor en sentral oppgave for Norsk Friluftsliv å jobbe for friluftslivets interesser i saker som berører naturgrunnlaget. En bærekraftig forvaltning av naturen er en grunnleggende forutsetning for friluftslivet og for vår egen eksistens. Verdens ledere har erklært naturkrise. Til tross for dette opplever vi et stadig økt press på norsk natur i form av blant annet bit for bit nedbygging, naturbasert reiseliv og motorisert ferdsel, som forringer naturgrunnlaget og friluftslivet.

Vi vil videreføre arbeidet med arealsaker, i tett samarbeid med andre natur- og friluftslivsorganisasjoner og Forum for natur- og friluftsliv (FNF) som gjør en meget god og viktig innsats på dette området regionalt og lokalt.

Nærfriluftsliv har vist seg viktigere enn noen gang, og arbeidet for å bevare dette vil bli prioritert.

Allemannsretten er en forutsetning for utøvelsen av friluftsliv, og å arbeide for å sikre denne er forankret i vår formålsparagraf. Allemannsretten er under press som følge av flere brukere på mindre areal, økt naturbasert reiseliv, økt press på naturen og økende kommersialisering. Vi må ta ansvar for ansvarlig ferdsel og sikre at allemannsretten, naturen og friluftslivet inkluderes i arbeidet med besøksforvaltning. Samtidig må vi arbeide for løsninger som ikke begrenser allemannsretten unødvendig. Med mange nye brukere er det viktigere enn noen gang å spre kunnskap om kravet til hensynsfull ferdsel.

4. Arbeidsform

Norsk Friluftsliv skal være en sterk og god støtte for medlemsorganisasjonene, og det er grunnleggende i Norsk Friluftslivs virksomhet å jobbe tett og koordinert med disse. I tillegg til faste generalsekretærmøter er møtene, diskusjonene og forankringen i de ulike fagforaene (kommunikasjon, friluftspolitikk, inkludering, sikkerhet og Naturen som læringsarena) viktige. I en del saker arbeider vi ekstra tett med noen av organisasjonene, og da særlig med de organisasjonene som har særlig kompetanse på området. For de mindre organisasjonene bidrar vi også mer operativt.

Norsk Friluftsliv skal også jobbe for å styrke kompetansen i alle de 19 medlemsorganisasjonene.

I en tid der friluftsliv er enda viktigere enn før, men der både de økonomiske og naturmessige rammebetingelsene er krevende, må vi i enda større grad søke gode og sterke samarbeidsrelasjoner. Gjennom Friluftslivets år ble det gode samarbeidet med Forum for natur- og friluftsliv (FNF) og friluftsrådene forsterket. Det samme ble arbeidet med fylkeskommunene og kommunene, inkludert Kommunenes sentralforbund (KS). Rundt omkring i landet ble det også etablert gode samarbeidsrelasjoner mellom organisasjoner i og utenfor vår paraply og med lokale myndigheter. Det er viktig å videreføre dette for å sikre felles kraft.

5. Hovedmål i planperioden

Visjon: **Friluftsglede for flere – oftere**

Det politiske arbeidet for å styrke friluftslivets, naturens og medlemmenes/ de frivillige friluftslivsorganisasjonenes rammevilkår skal fortsatt ha hovedprioritet.

I perioden 2026-2029 skal Norsk Friluftsliv handle i tråd med vedtektenes §1 med spesiell vekt på politisk påvirkning for å:

1. Styrke friluftslivets posisjon i samfunnet

MÅL: Flere, og særlig nye grupper, får tilgang til og finner glede i friluftsliv, og friluftslivets verdi er tydeligere anerkjent på sentrale samfunnsområder.

Eksempler på prioriterte tiltak – konkretiseres i årlige handlingsplaner:

- Arbeide for at våre medlemmer kan tilby et mangfoldig friluftslivstilbud i hele landet som gjør at alle kan finne glede og mestring i naturen, uavhengig av økonomi, kulturell bakgrunn eller funksjonsevne.
- Drive kunnskapsbasert påvirkningsarbeid, inkludert å innhente forskning og erfaring som viser nytten for den enkelte og for samfunnet.
- Arbeide for en helhetlig politikk, for eksempel i form av ny Stortingsmelding om friluftsliv, som viser verdien av friluftsliv på mange politikkområder.
- Bidra til å videreføre den norske friluftslivstradisjonen basert på ferdsløst ansvar, og sikre et trygt friluftsliv gjennom opplæring, holdningskampanjer og målrettet opplysningsarbeid. Videreføre arbeidet for at flere skoler, barnehager og SFO skal bruke naturen som læringsarena.
- Synliggjøre viktigheten av friluftsliv som del av egenberedskapen.
- Synliggjøre viktigheten av å sikre allemannsretten

2. Styrke de frivillige friluftslivsorganisasjonenes økonomiske rammevilkår

MÅL: Økte og mer forutsigbare drifts- og aktivitetstmidler til de frivillige friluftslivsorganisasjonene, med mindre byråkrati.

Eksempler på prioriterte tiltak – konkretiseres i årlige handlingsplaner:

Vi må jobbe strategisk for å styrke friluftslivet og de frivillige friluftslivsorganisasjonenes posisjon / prioritering i budsjetter:

- Synliggjøre og få større anerkjennelse av egen- og samfunnsverdien av frivillighet.
- Finne alliansepartnere.
- Videreutvikle kunnskapsbasert budskap og påvirkningsstrategi.
- Påpeke rimeligheten av likebehandling med annen frivillighet.
- Vurdere departementstilknytning.
- Styrke regional og lokal tilstedeværelse.

3. Styrke friluftslivets naturgrunnlag

MÅL: Større hensyn til natur og friluftsliv i planverk og praktisk politikk

Eksempler på prioriterte tiltak – konkretiseres i årlige handlingsplaner:

Vi må jobbe strategisk og koordinert på et utvalg av satsingsområder:

- Natur- og arealforvaltning: Fremme naturens og friluftslivets posisjon i arealforvaltningen og jobbe mot bit for bit-nedbygging av områder som er viktige for friluftslivet
- Besøksforvaltning: Fremme ansvarlig besøksforvaltning og bruk på naturens premisser

Som fellesorganisasjon for de frivillige friluftslivsorganisasjonene skal Norsk Friluftsliv også bidra til å styrke medlemmenes faglige kompetanse og synlighet i samfunnet.

Det er grunnleggende i Norsk Friluftslivs virksomhet å jobbe tett og koordinert med medlemsorganisasjonene. Det utarbeides årlige handlingsplaner med prioriterte og målsatte tiltak.